

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

KOD UCZNIĄ

--	--	--	--	--

KONKURS GEOGRAFICZNY DLA UCZNIÓW KLAS IV-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP WOJEWÓDZKI
18 marca 2026 r.

Uczennico/Uczniu:

1. Arkusz składa się z **23 zadań**, na rozwiązanie których masz 90 minut.
2. Pisz długopisem/piórem - dozwolony czarny lub niebieski kolor tuszu.
3. Nie używaj ołówka ani korektora.
4. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym.
5. Jeśli się pomylisz, przekreśl błąd i zaznacz lub napisz inną odpowiedź.
6. Zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącej/-ego		

Mapa do zadań od 1. do 5.

Mapa północno-zachodniego krańca Polski.

Źródło: Wikipedia.org

Zadanie 1. (0–1)

Spośród wymienionych niżej obiektów geograficznych zlokalizowanych na mapie w określonych w nawiasach polach podkreśl te dwa, które powstały wskutek rzeźbotwórczej działalności lądolodu.

Kanał Piastowski (A2/A3) / Karsiborska Kępa (A2/B2) / Mierzeja Dziwnowska (D1) /

Pasma Wolińskie (B2/C2) / Pojezierze Wolińskie (C2) / Zalew Kamieński (D1/D2)

Zadanie 2. (0–2)

Podaj nazwę parku narodowego w Polsce, który w 1960 roku utworzono na obszarze widocznym na mapie.

Następnie podaj nazwę zwierzęcia widocznego w logo tego parku przedstawionym obok.

Nazwa parku:

Zwierzę:

Zdjęcie do zadań 3. i 4.

Poniższą fotografię wykonano w obszarze przedstawionym na mapie.

Źródło: miedzyzdroje.net.pl

Zadanie 3. (0–2)

Podaj nazwę procesu rzeźbotwórczego wynikającego z działalności wody morskiej, który doprowadził do powstania form rzeźby terenu oznaczonych na zdjęciu literą **X**. Następnie wyjaśnij na czym polega ten proces.

Nazwa procesu:

Wyjaśnienie

.....
.....
.....

Zadanie 4. (0–2)

A. Podaj nazwę wzniesienia oznaczonego na zdjęciu literą **Y**.

.....

B. Podaj kierunek geograficzny, w którym fotograf skierował obiektyw aparatu w trakcie wykonywania zdjęcia.

.....

Zdjęcie do zadań od 5 do 7.

Na zdjęciu lotniczym przedstawiono budowę terminala LNG (tzw. gazoportu) w Warszawie – dzielnicy Świnoujścia. Prostokątami **A** i **B** zaznaczono dwa obiekty infrastruktury tego zakładu przemysłowego – falochron i zajezdnię.

Źródło: szczecin.wyborcza.pl za Polskie LNG

Zadanie 5. (0–2)

Wyjaśnij do czego służą obiekty infrastruktury przemysłowej oznaczone na zdjęciu literami **A** i **B**.

Obiekt A

.....

.....

.....

Obiekt B

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0–2)	
-------------------------	--

Inwestycja taka jak terminal LNG w Świnoujściu trwale i na dużą skalę oddziałuje na środowisko przyrodnicze.

Wskaż po dwa przykłady negatywnego oddziaływania gazoportu na przyrodę obszaru lądowego oraz Morza Bałtyckiego.

Wpływ na przyrodę obszaru lądowego

1.
.....
2.
.....

Wpływ na przyrodę Morza Bałtyckiego

1.
.....
2.
.....

Zadanie 7. (0–2)	
-------------------------	--

Podaj dwie korzyści, jakie odniosła Polska z budowy terminala LNG w Świnoujściu.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 8. (0–2)

Uzupełnij tabelę. W każdej z par wymienionych niżej obiektów i regionów geograficznych wybierz po jednym obiekcie i przyporządkuj do wskazanych sąsiadów Polski, z którymi je współdzielimy.

Beskid Niski / Beskid Wyspowy

Dolina Dolnej Odry / Dolina Warty

Giewont / Rysy

Łużyce / Kujawy

Nizina Nadwiślańska / Nizina Pruska

Mierzeja Łebska / Mierzeja Wiślana

Sąsiedzi Polski	Obiekty i regiony geograficzne
Niemcy	1. 2.
Rosja	1. 2.
Słowacja	1. 2.

Zadanie 9. (0–2)

Na fotografii obok przedstawiono fragment podlaskiego zabytku techniki zgłoszonego przez Polskę do wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Obiekt ten współdzielimy z jednym z naszych sąsiadów.

Podaj nazwę tego obiektu oraz sąsiada, z którym go współdzielimy.

Obiekt

Sąsiad

Źródło: <https://hasajacezajace.com/>

Zadanie 11. (0–2)

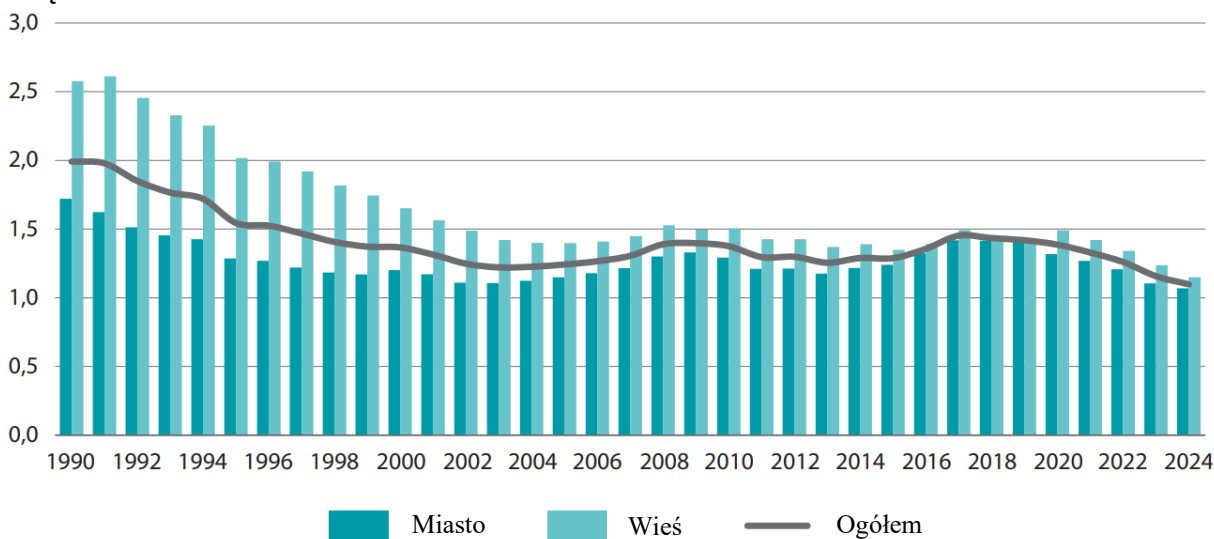
Określ prawdziwość poniższych zdań dotyczących sytuacji demograficznej w Polsce. Zaznacz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub **F**, jeśli jest fałszywe.

Trwający proces starzenia się ludności Polski jest wynikiem wydłużania trwania życia oraz niskiego poziomu dzietności.	P	F
Poziom obecnej dzietności będzie miał negatywny wpływ na przyszłą liczbę urodzeń, ze względu na zdecydowanie mniejszą w przyszłości liczbę kobiet w wieku rozrodczym.	P	F
W najbliższych latach nastąpi zmniejszanie podaży pracy wynikające z coraz szybszego starzenia się ludności, a tym samym nastąpi wzrost liczby i udziału w ogólnej populacji osób w najstarszych rocznikach wieku.	P	F
Obserwowana zmiana w strukturze ludności Polski ma istotne znaczenie dla rynku pracy, powodując zwiększenie się potencjału osób zdolnych do podejmowania pracy, przy jednoczesnym zmniejszeniu się odsetka osób w wieku emerytalnym.	P	F

Źródło: na podstawie raportu *Sytuacja demograficzna Polski do 2024 r.*, GUS 2024

Wykres do zadań 12. i 13.

Współczynnik dzietności oznaczający średnią liczbę dzieci urodzonych przez jedną matkę w Polsce w latach 1990-2024.

Źródło: *Sytuacja demograficzna Polski do 2024 r.*, GUS 2024

Zadanie 12. (0–1)

Sformułuj wniosek dotyczący zmiany w różnicy współczynnika dzietności kobiet pomiędzy wsiami i miastami w Polsce w latach 1990-2024.

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0–2)	
--------------------------	--

Podaj dwie konsekwencje gospodarcze niskiego i wciąż spadającego wskaźnika dzietności w Polsce.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 14. (0–2)	
--------------------------	--

Podaj nazwy trzech mazowieckich miast, których opisy umieszczono poniżej. Miasta wybierz z podanych niżej.

Ciechanów / Ostrołęka / Płock / Pruszków / Radom / Siedlce / Żyrardów

1. Stolica Polski na przełomie XI i XII wieku, założona na skarpie na prawym brzegu Wisły. W mieście znajduje się gotycki zamek książęcy z XIV wieku przebudowany na zakon benedyktynów, bazylika katedralna z grobami władców Polski oraz obiekty sportowe związane z działalnością drużyn, które największe sukcesy odnoszą w piłce ręcznej i nożnej. Na obrzeżach miasta zlokalizowano dużą rafinerię.

Nazwa miasta

2. Dawne miasto wojewódzkie, którego liczba ludności przekracza dziś 190 tys. mieszkańców. W bieżącej dekadzie na obrzeżach miasta otworzono nowe międzynarodowe lotnisko, którego niezrealizowanym celem było odciążenie stołecznego portu lotniczego. Ważnym obiektem kulturowym i turystycznym jest Muzeum im. Jacka Malczewskiego, wybitnego polskiego malarza urodzonego w tym mieście.

Nazwa miasta

3. Miasto na prawach powiatu położone nad Narwią, którego liczba ludności to niespełna 50 tys. mieszkańców. Do najważniejszych zabytków tego północnomazowieckiego miasta należą wczesnośredniowieczne grodzisko oraz liczne kościoły. Zlokalizowano tu dużą elektrociepłownię, której nieukończona rozbudowa zakończyła się niedawną rozbiórką jednego z bloków energetycznych.

Nazwa miasta

Zdjęcie do zadania 15.

Kożuch zanieczyszczeń unoszący się na powierzchni Wisły na Mazowszu po awarii oczyszczalni ścieków komunalnych „Czajka” w Warszawie w sierpniu 2020 roku.

Źródło: warszawa.naszemiasto.pl (4 września 2020 r.)

Zadanie 15. (0–2)

Jednym z najpoważniejszych źródeł zanieczyszczeń polskich rzek jest zrzut ścieków komunalnych w trakcie awarii lub w miejscach, gdzie nie funkcjonują oczyszczalnie.

Wskaż po jednym przykładzie innych niż komunalne źródeł zanieczyszczeń polskich rzek, pochodzących z sektorów gospodarki wymienionych poniżej.

Zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa

.....
.....

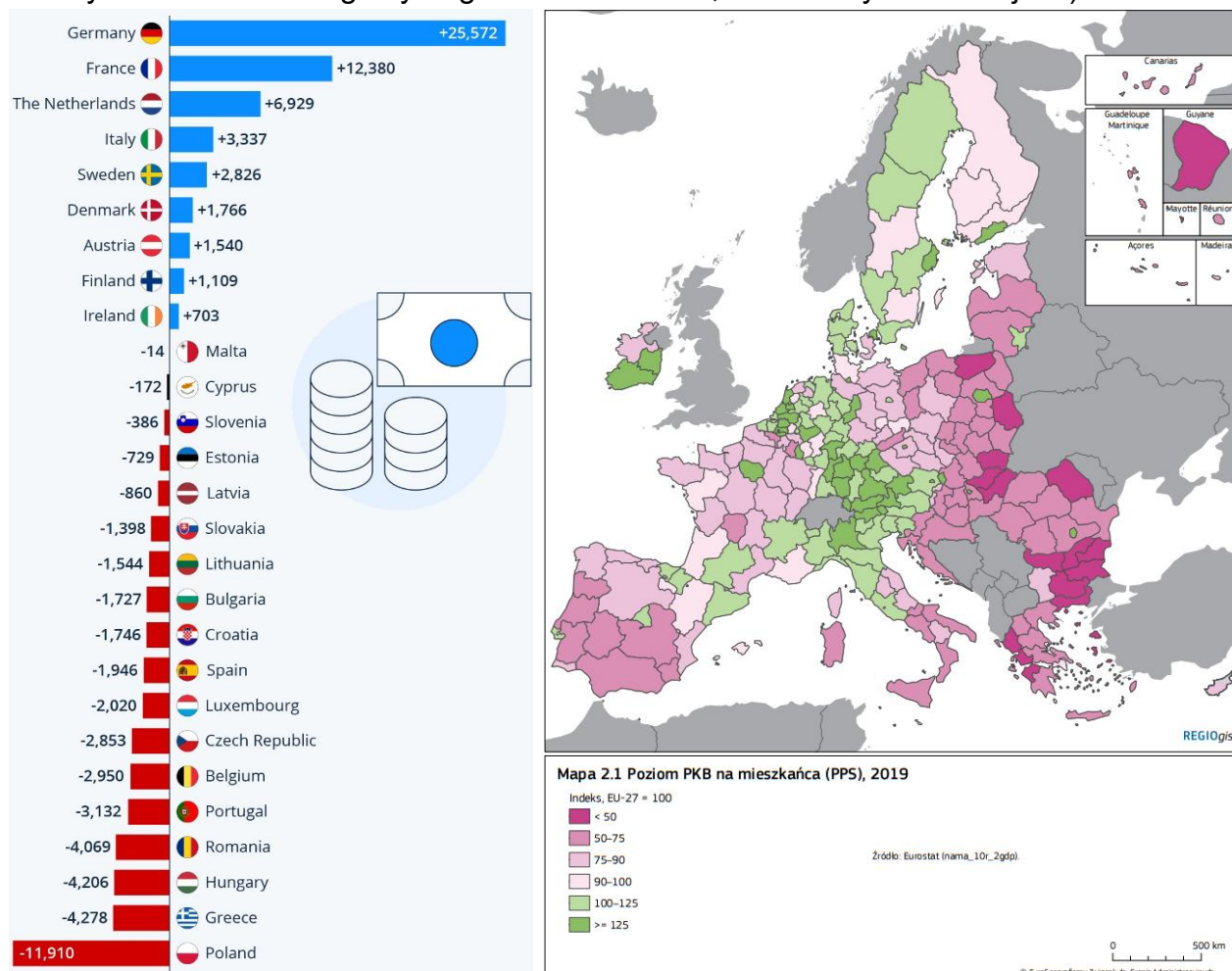
Zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu

.....
.....

Wykres i mapa do zadań 16. i 17.

Na wykresie po lewej przedstawiono saldo wpłat i wypłat z budżetu Unii Europejskiej poszczególnych państw członkowskich Wspólnoty w 2021 roku.

Na mapie po prawej przedstawiono poziom PKB *per capita* (PPS) w regionach Unii Europejskiej w 2019 roku względem średniej unijnej wartości tego wskaźnika (kolorem zielonym zaznaczono regiony bogatsze niż średnia, a fioletowym biedniejsze).

Źródła: statista.com, bankier.pl

Zadanie 16. (0–1)

Sformułuj ogólną zasadę rozdysponowywania środków z budżetu UE wynikającą z poziomu zamożności państw Wspólnoty.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0–2)

Określ prawdziwość poniższych zdań dotyczących finansów państw Unii Europejskiej w 2019 roku. Zaznacz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub **F**, jeśli jest fałszywe.

Polska jest największym biorcą środków unijnych, a Niemcy największym ich dawcą.	P	F
Wszystkie państwa, które przystąpiły do UE przed Polską, wpłacają do budżetu Wspólnoty więcej niż z niego wypłacają (są dawcami netto).	P	F
W większości państw UE najbogatszymi regionami są regiony stołeczne.	P	F
Do najbardziej zróżnicowanych regionalnie państw UE pod względem poziomu zamożności należą Niemcy i Włochy.	P	F

Zdjęcia do zadania 18.

Po lewej samolot największej pod względem liczby przewiezionych pasażerów polskiej linii lotniczej stojący na płycie największego polskiego lotniska. Po prawej logo przewoźnika z żurawiem.

Źródła: pasażer.com, Wikimedia Commons

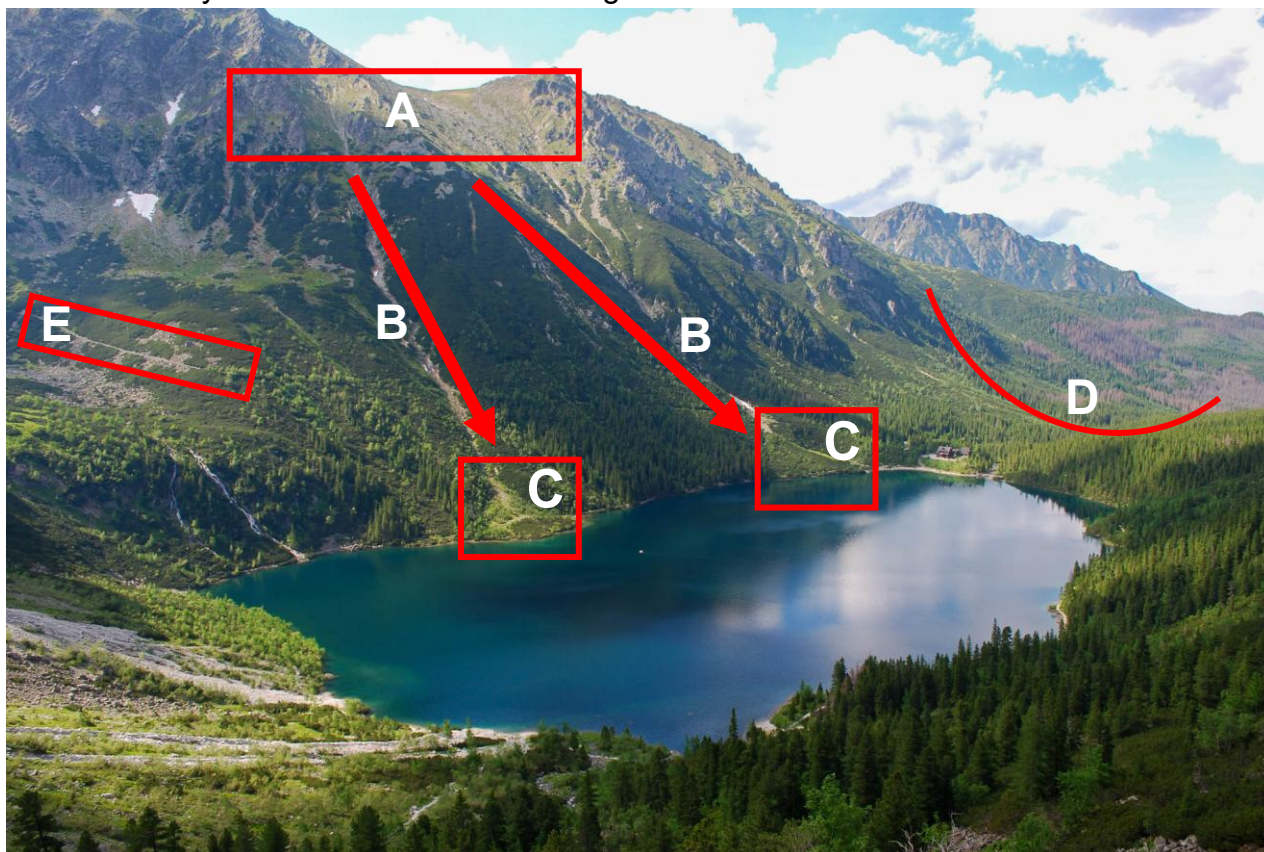
Zadanie 18. (0–1)

Uzupełnij zdanie wybierając odpowiedzi spośród I, II i III oraz X, Y i Z.

Największą pod względem liczby przewiezionych pasażerów polską linią lotniczą jest	I	Wizzair,	którego głównym hubem jest lotnisko imienia	X	Jana Pawła II.
	II	LOT,		Y	Lecha Wałęsy.
	III	Enter Air,		Z	Fryderyka Chopina.

Zdjęcie do zadań od 19. do 22.

Widok Tatr Wysokich w okolicach Morskiego Oka.

Źródła: i-tatry.pl

Zadanie 19. (0–2)

Uzupełnij tabelę. Do form rzeźby terenu oznaczonych na zdjęciu literami od **A** do **D** dopisz ich nazwy oraz czynniki rzeźbotwórcze. Formy i czynniki wybierz z podanych poniżej.

FORMY: cyrk / dolina U-kształtna / stożek piargowy / turnie / żleb

CZYNNIKI: akumulacja grawitacyjna / deflacja / lodowiec górski / ruchy grawitacyjne / wietrzenie mrozowe

Litera na mapie	Nazwa formy	Czynnik rzeźbotwórczy
A		
B		
C		
D		

Zadanie 20. (0–1)	
--------------------------	--

Podaj nazwę podłużnego obiektu oznaczonego na zdjęciu literą **E** przebiegającego w poprzek stoku, a także czynnik, który doprowadził do jego powstania.

Obiekt:

Czynnik:

Zadanie 21. (0–1)	
--------------------------	--

Dokończ zdanie. Wskaż poprawną odpowiedź spośród podanych.

Na zdjęciu widoczne są

- A.** chmury piętra wysokiego (*Cirrus*) zbudowane z kryształków lodu, zwiastujące rychłą zmianę pogody.
- B.** wody powierzchniowe, których geneza związana jest zarówno z działalnością lądolodu, jak i człowieka.
- C.** najwyższe góry w Polsce o budowie fałdowej, powstałe w orogenezie kaledońskiej na przełomie kambru i permu.
- D.** kosodrzewiny i lasy iglaste piętra regla górnego, w których dominującymi rodzajami drzew są sosny i świerki.

Zadanie 22. (0–2)	
--------------------------	--

- A.** Spośród wymienionych poniżej zwierząt podkreśl dwa, które nie żyją w polskich Tatrach.

jeleń szlachetny / konik polski / kruk / lis / niedźwiedź brunatny /

ryś środkowoeuropejski / sarna / świstak / żubr

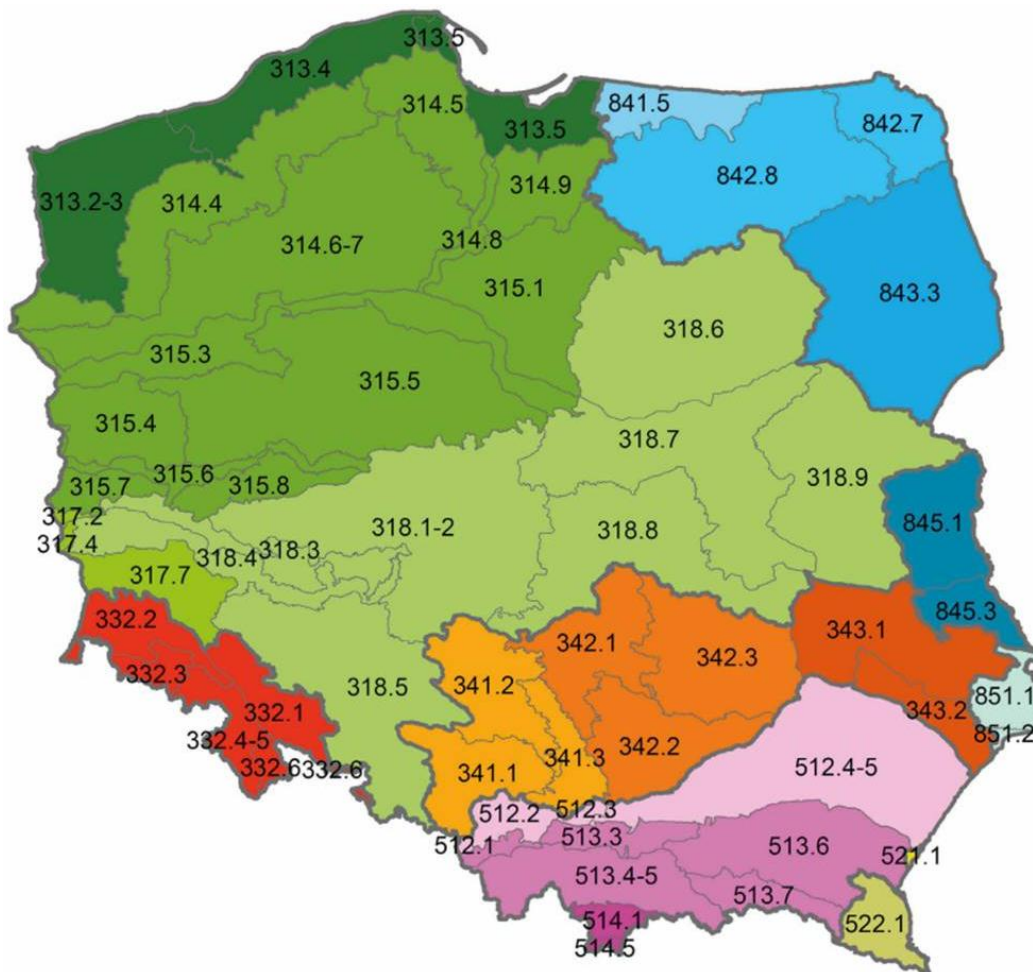
- B.** Spośród wymienionych poniżej pasm górskich Polski podkreśl to, w którym podobnie jak w Tatrach występują wszystkie piętra roślinności górskiej oraz wyraźne formy rzeźby polodowcowej.

Beskid Niski / Bieszczady / Gorce / Góry Sowie / Góry Stołowe /

Góry Świętokrzyskie / Jesioniki / Karkonosze / Pieniny

Mapa do zadania 23.

Podział na regiony fizycznogeograficzne Polski.

Źródło: Polskie Towarzystwo Geograficzne (ptgeo.org.pl)

Zadanie 23. (0–2)

Uzupełnij zdania. Podkreśl właściwe sformułowania wybrane spośród podanych.

- A.** Na mapie numerami zaczynającymi się od numerów **34 / 84** oznaczono obszary występowania rędzin, a do regionów, w których gleby te powszechnie występują należą **Niecka Nidziańska i Roztocze / Kujawy i Ziemia Lubuska**.
- B.** Polesie oznaczono na mapie numerami zaczynającymi się od **845 / 851** i znajduje się ono w pasie **nizin / pojezierzy**.
- C.** Numerem 512.4-5 oznaczono na mapie **Kotlinę Sandomierską / Pogórze Karpackie**. Płynące tu rzeki łączą się na **północy / południu** obszaru, by następnie przełomem płynąć dalej w kierunku ujścia do morza wewnątrzkontynentalnego.

Brudnopis